

UČENÁ SPOLEČNOST
ČESKÉ REPUBLIKY

Prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

V Praze, dne 13. prosince 2022

Vyjádření Učené společnosti ČR k zamýšleným neuváženým reformám českého vysokého, středního a základního školství

Učená společnost s obavami sleduje veřejná vyjádření ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR (viz [rozhovor](#) „Už žádný samostatný dějepis. Předměty na školách se spojí“ v Hospodářských novinách ze dne 16. 11.) i mediální diskusi dalších členů jeho poradních týmů k tematice reforem českého školství vysokého, středního a základního stupně. Je samozřejmé, že české školství musí mladé generaci poskytnout gramotnost v informačních technologiích (IT) na úrovni, která je relevantní pro dnešní digitalizující se společnost. Nesporná je i potřeba modernizace výukových programů směrem od popisnosti a fragmentárnosti k chápání principů a k provázání dynamicky se proměňujících oborů. To však nelze řešit bez účasti pedagogů a špičkových odborníků širokého spektra věd. Místo promyšlených konceptů implementace IT kompetencí do výuky totiž jinak hrozí redukce, případně slučování oborů a výukových předmětů logicky nesouvisejících.

Tyto koncepty, opakovaně kritizované mnoha oborovými sdruženími, postrádají jasnou metodologickou bázi, neřeší otázku, kdo nově koncipované předměty bude – nadto po termínově velmi blízké implementaci nového modelu – vyučovat. Zavedení takto hloubkové reformy by navíc mělo být podpořeno podstatnými investicemi do technického/informačního a stejně tak lidského potenciálu škol, ale i fakult, které připravují novou generaci učitelů základního i středního stupně. Místo toho sledujeme redukci finančních toků do školství, vědy a výzkumu (viz „návrh střednědobého výhledu státního rozpočtu pro léta 2024–2025 pro oblast vědy a vysokých škol“, kde je patrné výrazné podfinancování např. humanitních oborů a také relativně podstatné škrtky ve financování středoškolských učitelů).

Celá plánovaná reforma tak vyznívá především jako vládní pokus ušetřit v komplexní krizové situaci finanční prostředky vynakládané na školství, vědu a výzkum. Cenou za něj však může být rozvrat jak části vysokých škol, resp. fakult, tak regionálního školství. Výše uvedené zásahy se přitom netýkají jen některých vyučovaných oborů (srov. usnesení

UČENÁ SPOLEČNOST
ČESKÉ REPUBLIKY

168. zasedání pléna ČKR z 1. 12. 2022 nebo prohlášení Asociace děkanů filozofických fakult ČR z 25. 11. 2022), ale zároveň mimovýukové motivace zájmu žáků a studentů o jednotlivé obory v nejširším měřítku (např. studentské soutěže).

Věda, velmi diferencovaná ve svých oborech od historie přes lingvistiku k matematice, fyzice, chemii, technickým vědám, biologii a medicíně je jako klíčové kulturní bohatství našeho národa nedílná. Pokládáme proto pokus o finanční osekání, resp. o reformy, které znehodnotí řadu vyučovaných předmětů, za velmi neblahý pro budoucnost české kultury a vzdělanosti. Učená společnost ČR proti takovému kroku zásadně protestuje a žádá řešení na bázi odborného dialogu mezi vládou, vysokými školami a Akademií věd ČR. Učená společnost ČR nabízí svoji expertízu.

Za Učenou společnost České republiky

prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc., dr. h. c. mult., předseda